

Màrius Serra. ESCRIPTOR

«Necessitava escriure sobre el meu fill»

Després de vint anys d'ofici, Serra ha escrit la seva obra més personal, que despulla les intimitats familiars i mostra el drama, però també la joia de viure amb en «Lullu», el seu fill petit, que té una paràlisi cerebral i que protagonitza aquest llibre de relats entranyable i intensament real

RAÛL MAIGÍ / Barcelona

● En Lluís, en *Lullu*, té vuit anys. Pateix una paràlisi cerebral. El seu pare, Màrius Serra, proposa una mirada íntima a la convivència domèstica en el seu llibre *Quiet* (Empúries/Anagrama). «Aquest és un llibre que pot ferir la meua sensibilitat», avisa l'autor.

—Per què aquest llibre? Era una necessitat?

—«Fa vint anys que escric llibres i que escric a la premsa. Un dia, de sobte, et preguntes: 'Per què no he d'escriure sobre això, si m'afecta d'una manera més intensa?' El repte era com fer-ho. Hi havia un precedent a *De com s'escriu una novel·la* (2004), un llibre semblant formalment a aquest. De manera inconscient se m'hi va col·lar el Lluís, amb molta contenció, però vaig trencar el gel. Vaig saber que verbalitzar-ho acollint-me a la tradició de la narrativa, propera a la crònica, podia tenir el seu què. I vaig saber que acabaria escrivint sobre ell.»

—Com una teràpia o com una forma de posar ordre als sentiments?

—«Té un efecte catàrtic, segur. Terapèutic, no ho sé; sóc molt escèptic, però deu ser tan terapèutic com el gíntonic que la gent es pren quan surt de la feina o quan queda amb amics per rajar del cap; és la vida i té aquesta dimensió. Ara, posar en ordre, sí. Moltes coses fins que no les relates és molt difícil fins i tot pensar-les, perquè això és molt emocional. Poder escriure sobre això amb la naturalitat amb què ho vivim sí que em motivava. El motor és la paradoxa constant, entre l'humor i el dolor, com ja s'indica en el títol, *Quiet*. Quantes vegades la gent et deia: 'Quina sort que heu tingut, que quietet que s'està!' He buscat la paradoxa perquè és molt potent i pot ajudar a treure conclusions al lector. No és un llibre introspectiu; no he volgut transmetre les meves teories...»

—Però sí que és molt íntim. En un passatge narra el primer cop que la situació el va fer plorar.

—«Sí. Forma part de la decisió de parlar-ne; havia de fer-ho a fons. Aquesta

Màrius Serra, fotografiat divendres passat a Barcelona. / QUIM PUIG

intimitat implica altres persones, començant per ell i seguint per sa germana i sa mare. Jo he estat molt curós a l'hora d'oferir-los una presència, tenint present que és la meua versió dels fets, però anant al fons. Sabia que estava en un territori de gran intimitat i no podia fer-ho d'altra manera. No hi ha cap impostura, però sí una voluntat d'equilibrar el dolor i el plaer.»

—Es va plantejar fer-ne una novel·la?

—«La clau sempre és el com. Els primers textos són similars a dues cròniques escrites immediatament després que passessin. Va ser a Itàlia, fa dos anys. Un episodi en un restaurant de Gènova i un viatge a un hospital en hidroambulància, a Venècia. Aquella nit ja havia pres la decisió d'escriure sobre això; vaig saber que volia fer capítols molt curts, amb el joc de desplegar records. L'ordre natural hauria estat el cronològic, però hi trobava entrebancs, perquè anava cap a un final. Però quin? I després perquè per a ell la percepció del temps és molt relativa. No progressa, és un bebè perpetu, de manera que vaig començar a escriure paraules clau d'episodis buscant més la intimitat i tenint clar que volia

acabar amb una fugida lírica, el *foliscopi* en què el Lluís no para de córrer.»

—El drama i la vivència de situacions difícils contrasta amb grans dosis d'humor i sarcasme.

amb el Lluís sempre ha estat verbalitzada com si ell parlés, i l'humor sempre hi ha estat present. 'Com va el Lluís? Sobre rodes...' Sense fer humor negre...»

—...però dir que fa ca-

EFFECTE CATÀRTIC

Em motivava poder escriure sobre això amb la naturalitat amb què ho vivim. Té un efecte catàrtic i ordena els sentiments

DRAMA AMB HUMOR

En situacions de màxim dolor, sorgeixen ganes de viure, de riure... És un dels aprenentatges que et permet anar sobrevivint

—«És com ho vivim, és la meua manera d'anar per la vida. Res més lluny de la nostra realitat que la cosa lacrimògena. En les situacions de màxim dolor, sovint sorgeixen unes ganes de viure, de riure... És un dels primers aprenentatges que et permet anar sobrevivint. A mi em fan riure moltes coses. La relació

ra de «Chucky posseït»?

—«Sí, sí, és total! Però això ho diem amb la seva germana. És fascinant i paradoxal. Quan té una crisi és quan té expressions. És un contemplatiu i les crisis sembla que el posseïixin, i de sobte fa cares que no li coneixes, sabent que és la seva malaltia i la seva quotidianitat.»

ferència d'altres llibres, la família l'ha llegit, i sense el seu consentiment no l'hagués publicat.»

—Després d'aquest llibre, s'imposa un canvi de registre total?

—«Faré novel·la d'invenció, segur. Ja ho he anat alternant; i ara sí: canviaré el registre radicalment.»

—Com es veu després de vint anys d'ofici?

—«Sóc un jugador de les paraules, i continuo intentant treure la patina dolorosa al català. Reivindico el plaer de jugar-hi i de seduir la gent a través del català. Continuo sent un gran militant d'això. També tinc la vessant de l'articulisme. Però pel que fa als llibres hi ha dues línies: he acabat trobant un espai autobiogràfic amb pretensió literària, narrativa sense ficció, i també novel·les menys realistes, d'invenció. M'interessa mirar la realitat a peu pla, tal com ho feia fa vint anys i, sempre, la gran decisió quan començo un llibre és qui l'explica, el narrador. M'han passat molt de pressa aquests vint anys. Ara tinc una gran concentració editorial, però no sóc pessimista, tot i que crec que ara és més difícil mantenir clara la identitat d'una literatura catalana que fa 20 anys.»

—La militància encara és necessària...

—«La militància va ser molt desprestigiada perquè els militants eren una colla de pesats, allunyats de la seducció. Quan passa el pèndol d'estar sempre reivindicant, hi ha una buidor absoluta de motivació. I jo reivindico la motivació! Una literatura es fonamenta sempre en una llengua. Jo puc escriure en castellà, però reivindico el fet d'escriure en la llengua que he triat. Intentar transmetre això, avui, no és sobrer. Però més que no pas de militància jo parlaria de seducció. La meua màxima aspiració com a escriptor —també en aquest llibre que m'implica tant— és que el lector agafi el primer paràgraf i vulgui anar al segon, i del segon al tercer... Diem que la literatura en català no té espai, que és una guerra àrdua i que cal picar molta pedra. Però la clau és fer textos que funcionin i trobin lectors.»